

ПРОТОКОЛ
ОТ ДВАДЕСЕТ И ОСМОТО ЗАСЕДАНИЕ НА РЕГИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА РАЗВИТИЕ
(РСР) НА СЕВЕРЕН ЦЕНТРАЛЕН РАЙОН (СЦР) И РЕГИОНАЛНИЯ
КООРДИНАЦИОНЕН КОМИТЕТ (РКК) КЪМ НЕГО

01 декември 2015 г., гр. Габрово,
Ритуална зала на Община Габрово, пл. „Възраждане” № 3

Днес, 01.12.2015 г. от 11.00 ч. в Ритуалната зала на Община Габрово, се проведе двадесет и осмото заседание на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район, съвместно с Регионалния координационен комитет към него.

Заседанието беше открито от Председателя на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район и областен управител на област Габрово г-н Николай Сираков.

На заседанието присъстваха членове на РСР на СЦР по чл. 44, ал. 1 и ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие (ППЗРР) и техни упълномощени представители по чл. 44, ал. 4 от ППЗРР, както следва:

№	Име и длъжност	Организация
1.	Иван Аспарухов Заместник-министър	Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ)
2.	Кирил Ананиев Заместник-министър, представяван от Любомир Попов - главен експерт в дирекция „Финанси на общините”	Министерство на финансите (МФ)
3.	Бойко Малинов Заместник-министър, представяван от Елена Стефанова - директор на РИОСВ Велико Търново	Министерство на околната среда и водите (МОСВ)
4.	доц. Георги Костов Заместник-министър, представяван от инж. Тодор Бонев – заместник-директор на „Северноцентрално държавно предприятие“ – Габрово	Министерство на земеделието и храните (МЗХ)
5.	Жечо Станков Заместник-министър, представяван от Михаил Михайлов - държавен експерт в дирекция „Управление при кризисни ситуации и защита на информацията“	Министерство на енергетиката (МЕ)
6.	Мария Иванова Главен директор на ГД „Туристическа политика“, представявана от Мая Никовска - началник отдел „Регулиране	Министерство на туризма (МТ)

	на туристическите дейности“, ГД „Туристическа политика”	
7.	Гълъб Донев Заместник-министър, представяван от Михаил Бъчваров - държавен експерт в дирекция „Политика на пазара на труда и трудова мобилност”	Министерство на труда и социалната политика (МТСП)
8.	Антон Гинев Заместник-министър, представяван от Милен Минчев - главен експерт в дирекция „Национална транспортна политика”	Министерство на транспорта (МТ)
9.	Цвятко Георгиев Заместник-министър, представяван от старши комисар Борислав Бончев - директор на ОДМВР – Габрово	Министерство на вътрешните работи (МВР)
10.	проф. д. ик. н. Пенчо Пенчев Областен управител	Областна администрация – област Велико Търново
11.	Николай Сираков Областен управител и председател на РСР на СЦР	Областна администрация – област Габрово
12.	Манол Кившанов Областен управител	Областна администрация – област Разград
13.	доц. д-р Стефко Бурджиев Областен управител, представяван от Станимир Станчев – заместник-областен управител	Областна администрация – област Русе
14.	Стоян Бонев Областен управител	Областна администрация – област Силистра
15.	инж. Даниел Панов Кмет, представяван от Мариела Цонева - директор на дирекция „Общинско развитие”	Община Велико Търново, Област Велико Търново
16.	инж. Добромир Добрев Кмет, представяван от Петя Комитова – директор на дирекция „Местно икономическо развитие“	Община Горна Оряховица, Област Велико Търново
17.	инж. Пламен Чернев Кмет	Община Сухиндол, Област Велико Търново
18.	Таня Христова Кмет, представявана от Десислава Колева - главен експерт в отдел „Проекти и икономическо развитие”	Община Габрово, Област Габрово
19.	д-р Иван Иванов Кмет,	Община Севлиево, Област Габрово

	представяван от Валентина Неделчева - директор на дирекция „Управление на проекти и регионално развитие”	
20.	Айхан Хашимов Кмет, представяван от Мехмед Билялов - заместник-кмет	Община Лозница, Област Разград
21.	д-р Валентин Василев Кмет, представяван от Галина Георгиева – Маринова – заместник-кмет	Община Разград, Област Разград
22.	Пламен Стоилов Кмет, представяван от Лидия Лечева – Господинова – главен експерт в дирекция „Европейско развитие“	Община Русе, Област Русе
23.	д-р Петър Петров Кмет, представяван от Цветомир Петров – заместник-кмет	Община Ценово, Област Русе
24.	Валери Андреев Председател на Русенска търговско-индустриална камара, представяван от Галина Михнева - изпълнителен директор на Габровска търговско-промишлена палата – Габрово	Българска търговско-промишлена палата (БТПП)
25.	Веселин Илиев Главен директор „Международно икономическо сътрудничество”, представяван от Пламен Ацаров - член на Индустриална стопанска асоциация/СК Габрово	Българска стопанска камара (БСК)
26.	д-р Иван Кокалов Вицепрезидент, представяван от Румяна Илиева – Стефанова - председател на РС на КНСБ – Габрово	Конфедерация на независимите синдикати в България (КНСБ)
27.	Кирил Черкезов Председател на СРС на КТ „Подкрепа” – Русе представяван от Надка Бончева – регионален секретар на СРС на КТ „Подкрепа” – Русе	Конфедерация на труда „Подкрепа“ (КТ „Подкрепа“)

Посочените заместници са изрично писмено упълномощени да участват в конкретното заседание с право на глас.

Членове на РКК към РСР на СЦР по чл. 19, ал. 3 от Закона за регионалното развитие (ЗРР):

№	Име и длъжност	Организация
1.	проф. д. ик. н. Пенчо Пенчев Областен управител	Областна администрация – област Велико Търново
2.	Николай Сираков Областен управител и председател на РСР на СЦР	Областна администрация – област Габрово
3.	Манол Кившанов Областен управител	Областна администрация – област Разград
4.	доц. д-р Стефко Бурджиев Областен управител, представяван от Станимир Станчев – заместник-областен управител	Областна администрация – област Русе
5.	Стоян Бонев Областен управител	Областна администрация – област Силистра
6.	инж. Добромир Добрев Кмет, представяван от Петя Комитова – директор на дирекция „Местно икономическо развитие“	Община Горна Оряховица, Област Велико Търново
7.	Таня Христова Кмет, представявана от Десислава Колева - главен експерт в отдел „Проекти и икономическо развитие“	Община Габрово, Област Габрово
8.	Пламен Стоилов Кмет, представяван от Лидия Лечева – Господинова – главен експерт в дирекция „Европейско развитие“	Община Русе, Област Русе
9.	Тамара Кулева Представител на УО на ОП „Регионално развитие“, представявана от Цветан Йорданов	Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ)
10.	Емил Манов Представител на ГД „Управление на териториалното сътрудничество“	Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ)
11.	Цветан БалеВСки Представител на УО на ОП „Развитие на човешките ресурси“	Министерство на труда и социалната политика (МТСП)
12.	Пламен Топалов Представител на УО на ОП „Иновации и конкурентоспособност“	Министерство на икономиката (МИ)
13.	Илияна Марковска Представител на УО на Програмата за развитие на селските райони	Министерство на земеделието и храните (МЗХ)
14.	Маринела Събева Представител на Централното координационнно звено	Администрация на Министерски съвет

Посочените заместници са изрично писмено упълномощени да участват в конкретното заседание с право на глас.

На заседанието на съвета присъстваха и служители от секретариата на Регионалния съвет за развитие и от областните администрации в Северен централен район без право на глас, съгласно чл. 54, ал. 4 от ППЗРР:

№	Име и длъжност	Организация
1.	Юзлям Камберова Секретар на РСР на СЦР, Началник на отдел „СПКРР в СЦР – Русе“	Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ)
2.	Ангелнна Маркова Главен експерт в отдел „СПКРР в СЦР - Русе“	Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ)
3.	Бнляна Караиванова Младши експерт в отдел „СПКРР в СЦР - Русе“	Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ)
4.	Мария Хубанова Главен експерт „Регионално развитие“, дирекция „АКРРДС“	Областна администрация – област Габрово
5.	Светлин Симеонов Началник на отдел „РРАК“, дирекция „АКРРДС“	Областна администрация – област Разград
6.	Днляна Кирова Главен експерт в отдел „АКРР“, дирекция „АКРРДС“	Областна администрация – област Русе

В заседанието на РСР на СЦР участваха с право на съвещателен глас представители на юридически лица, имащи отношение към регионалното развитие (чл. 46, ал. 1 от ППЗРР):

№	Име и длъжност	Организация
1.	Васил Панчаров Представител на Форум „Гражданско участие“	Форум „Гражданско участие“
2.	доц. д-р ннж. Илня Железаров Заместник-ректор „Научноизследователска работа“	Технически университет – Габрово
3.	проф. д-р Юлнана Попова Заместник-ректор по европейска интеграция и международно сътрудничество	Русенски университет „Ангел Кънчев“ - Русе
4.	проф. д-р Маргарита Богданова Ръководител на катедра „Стратегическо планиране“	СА „Д. А. Ценов“ - Свищов
5.	Пенчо Чанев Кмет	Община Златарица, Област Велико Търново
6.	арх. Светла Цонева Главен архитект	Община Дряново, Област Габрово
7.	Валентина Токушева Заместник-кмет	Община Кайнарджа, Област Силистра

Други присъстващи:

№	Име и длъжност	Организация
1.	Десислава Дакова Държавен експерт в ГД „Стратегическо планиране на регионалното развитие и административно-териториално устройство“	Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ)
2.	Мария Георгиева Държавен експерт в ГД „Стратегическо планиране на регионалното развитие и административно-териториално устройство“	Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ)
3.	Михаил Николов Представител на „Географика“ ООД	„Географика“ ООД - София
4.	Ана Димитрова Представител на „Географика“ ООД	„Географика“ ООД - София
5.	арх. Стойчо Мотев Ръководител проект	„Национален център за териториално развитие“ ЕАД - София
6.	Снежана Пънова Началник Регионален сектор Велико Търново, ГД „Европейски фондове за конкурентоспособност“	Министерство на икономиката (МИ)
7.	Магдалина Банкова представител	Община Разград, област Разград
8.	Цветомира Иванова Експерт връзки с обществеността	Областна администрация – област Габрово
9.	Миглена Вългенова представител	Община Габрово, област Габрово
10.	Минка Минчева Репортер-редактор	Регионален всекидневник „100 вести“ - Габрово

По първа точка от дневния ред:

Г-н Николай Сираков, в качеството си на Председател на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район приветства членовете на Съвета с „добре дошли“ в Габрово на съвместното заседание на РСР на СЦР.

Той посочи основанията за свикване на заседанието - чл. 52, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие (ППЗРР).

Г-н Сираков благодари на всички присъстващи членове на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район и им пожела ползотворна работа.

На заседанието беше отчетен необходимият кворум, изискуем съгласно разпоредбите на Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие. Всички, заместващи титулярите са редовно упълномощени за гласуване при вземане на решение на заседанието.

• Преди пристъпване към гласуване на проекта на дневен ред, Председателят на РСР на СЦР информира участниците, че на заседанието присъстват и представители на академичните среди – висши учебни заведения на територията на Северен централен район:

- проф. д-р Юлиана Попова - заместник-ректор по евроинтеграция и международно сътрудничество на Русенски университет „Ангел Кънчев“- Русе;

- доц. д-р инж. Илия Железаров - заместник-ректор НИР на Технически университет - Габрово;

- проф. д-р Маргарита Богданова - ръководител на катедра „Стратегическо планиране“ при Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Председателят на РСР на СЦР и Областен управител на област Габрово представи проекта на дневен ред, който е следният:

Дневен ред:

1. **Откриване на заседанието. Приемане на дневен ред.**
Докладва: Николай Сираков - областен управител на област Габрово, председател на РСР на СЦР
2. **Избор на заместник-председател на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район с мандат от 01.01.2016 г. до 30.06.2016 г.**
Докладва: Николай Сираков - областен управител на област Габрово, председател на РСР на СЦР
3. **Актуализиране на представителите на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район в Комитетите за наблюдение на Споразумението за партньорство на Република България за периода 2014-2020 г., Оперативна програма „Региони в растеж“ и Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“.**
Докладва: Николай Сираков - областен управител на област Габрово, председател на РСР на СЦР
4. **Определяне на представители на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район, с които да се осъществява контакт и предоставя информация във връзка с изпълнението на Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, финансирана от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се.**
Докладва: Николай Сираков - областен управител на област Габрово, председател на РСР на СЦР
5. **Представяне и обсъждане на проект на Целенасочена инвестиционна програма в подкрепа на развитието на Северозападна България, Родопите, Странджа - Сакар, пограничните, планинските и полупланинските слабо развити райони.**
Докладва: арх. Стойчо Мотев - представител на „Национален център за териториално развитие“ ЕАД, София
6. **Представяне на проект на Методически указания за изготвяне на Национална концепция за пространствено развитие, Регионална схема за пространствено развитие на район от ниво 2, Регионална схема за пространствено развитие на район от ниво 3 и Концепция за пространствено развитие на община (чл. 76 – 7д от Закона за регионалното развитие).**
Докладват: Ана Димитрова и Михаил Николов – представители на „Географика“ ООД, София
7. **Предложение за промени във Вътрешните правила за работа на Регионалния координационен комитет към Регионалния съвет за развитие на Северен централен район.**
Докладва: Николай Сираков - областен управител на област Габрово, председател на РСР на СЦР
8. **Представяне на актуална информация за напредъка по изпълнението на операциите по оперативните програми, съфинансирани от фондовете на Европейския съюз, на територията на Северен централен район.**
Докладват: Представителите на Управляващите органи на оперативните програми
9. **Предложение за решение на РСР на СЦР за осигуряване публичност на приетите решения, съгласно чл. 55, ал. 1 от Правилника за прилагане на ЗРР (ППЗРР).**
Докладва: Николай Сираков - областен управител на област Габрово, председател на РСР на СЦР

10. Други.

Закриване на заседанието.

Докладва: Николай Сираков - областен управител на област Габрово,
председател на РСР на СЦР

Г-н Сираков напомни, че съгласно чл. 53, ал. 5 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие, всеки член на Съвета в момента може да прави предложение за включване на нови точки в дневния ред.

Не постъпиха предложения за допълнения и изменения.

Дневният ред беше приет от всички членове на РСР и РКК на СЦР.

По втора точка от дневния ред:

• Преди пристъпване към избора, Председателят на РСР на СЦР, припомни правилата за избиране на заместник-председател на Регионалния съвет за развитие.

Според разпоредбите на чл. 45, ал. 3 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие, при изпълнение на своите функции председателят на Регионалния съвет за развитие (РСР) се подпомага от заместник-председател, който е представител на общините от областта, чийто областен управител е председателства РСР.

На ротационен принцип, за периода от 1 януари 2016 г. до 30 юни 2016 г., председателството на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район се поема от областния управител на област Силистра.

Думата беше дадена на членовете на РСР на СЦР за предложения за избор на заместник-председател за периода от 1 януари 2016 г. до 30 юни 2016 г.

Г-н Стоян Бонев - областен управител на област Силистра, предложи за заместник-председател на РСР на СЦР кандидатурата на д-р Юлиян Найденов - кмет на община Силистра и представител на общините от област Силистра.

Не постъпиха други предложения и се премина към гласуване.

Председателят на РСР на СЦР направи следното **предложение за решение по точка 2** от дневния ред:

Решение № 1:

За заместник - председател на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район е избран д-р Юлиян Найденов - кмет на община Силистра с мандат от 1 януари 2016 г. до 30 юни 2016 г.

- „за” - 27 гласа;
- „против” - 0 гласа;
- „въздържал се” - 0 гласа.

По точка 3 от дневния ред:

• Председателят на РСР на СЦР поясни, че поради настъпили промени е необходимо Регионалният съвет за развитие на Северен централен район да актуализира своите представители в Комитетите за наблюдение на Споразумението за партньорство на Република България за периода 2014-2020 г., оперативна програма „Региони в растеж“ и оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“.

Г-н Николай Сираков посочи досегашните представители на РСР на СЦР и техните заместници, както следва:

1. Комитет за наблюдение на Споразумението за партньорство на Република България – досегашни представители:

- **основен член:** г-н Стефко Бурджиев – областен управител на област Русе;
- **резервен член:** г-жа Галина Георгиева - Маринова - областен управител на област Разград;

Предложение за:

- **резервен член:** г-н Манол Кившанов - областен управител на област Разград.

2. Комитет за наблюдение на оперативна програма „Региони в растеж” - досегашни представители:

- **основен член:** г-жа Галина Георгиева - Маринова – областен управител на област Разград;

- **резервен член:** д-р Юлиан Найденов – кмет на Община Силистра;

Предложение за:

- **основен член:** г-н Манол Кившанов - областен управител на област Разград.

3. Комитет за наблюдение на оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност” - досегашни представители:

- **основен член:** проф. д. ик. н. Пенчо Пенчев – областен управител на област Велико Търново;

- **резервен член:** г-н Денчо Бояджиев – кмет на Община Разград;

Предложение за:

- **резервен член:** д-р Валентин Василев - кмет на Община Разград.

Не постъпиха други предложения, след което се пристъпи към гласуване:

- „за” - 27 гласа;
- „против” - 0 гласа;
- „въздържал се” - 0 гласа.

Председателят на РСР на СЦР **обяви** представителите – основни и резервни членове в Комитетите за наблюдение, както следва:

1. Комитет за наблюдение на Споразумението за партньорство на Р България:

- **основен член:** г-н Стефко Бурджиев – областен управител на област Русе;
- **резервен член:** г-н Манол Кившанов - областен управител на област Разград;

2. Комитет за наблюдение на оперативна програма „Региони в растеж”:

- **основен член:** г-н Манол Кившанов - областен управител на област Разград;
- **резервен член:** д-р Юлиан Найденов – кмет на Община Силистра;

2. Комитет за наблюдение на оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност”:

- **основен член:** проф. д. ик. н. Пенчо Пенчев – областен управител на област Велико Търново;

- **резервен член:** д-р Валентин Василев - кмет на Община Разград;

По точка 3 от дневния ред, Председателят на РСР на СЦР г-н Николай Сираков направи следното **предложение за решение:**

Решение № 1:

Председателят на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район да информира писмено председателите на Комитетите за наблюдение на Споразумението за партньорство на Република България за периода 2014-2020 г., на оперативна програма „Региони в растеж“ и оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ за актуализираните представители (основни и резервни членове) на РСР на СЦР.

- „за“ – 27 гласа;
- „против“ - 0 гласа;
- „въздържал се“ - 0 гласа.

По точка 4 от дневния ред:

● Председателят на РСР на СЦР поясни, че във връзка с писмо – изх. № 9103-1738/14.10.2015 г. на Изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане г-н Ивайло Иванов, е необходимо да бъдат определени представители на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район, с които да се осъществява контакт и предоставя информация във връзка с изпълнението на Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, финансирана от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се.

Той информира членовете на Съвета, че предвид кратките срокове, е предложил следните представители на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район:

- титуляр: доц. д-р Стефко Бурджиев - областен управител на област Русе и
- заместник: Галина Георгиева - Маринова - областен управител на област Разград.

Предложените представители участваха в тематичната работна група за разработване на Оперативната програма.

Във връзка с настъпили промени, г-н Сираков направи следното предложение за представители, с които да се осъществява контакт и предоставя информация във връзка с изпълнението на Оперативната програма:

- титуляр: доц. д-р Стефко Бурджиев - областен управител на област Русе и
- заместник: г-н Манол Кившанов - областен управител на Област Разград.

Не постъпиха други предложения и се пристъпи към гласуване:

- „за“ - 27 гласа;
- „против“ - 0 гласа;
- „въздържал се“ - 0 гласа.

Председателят на РСР на СЦР **обяви** представителите (титуляр и заместник), с които да се осъществява контакт и предоставя информация:

- титуляр: доц. д-р Стефко Бурджиев - областен управител на област Русе и
- заместник: г-н Манол Кившанов - областен управител на Област Разград

По точка 4 от дневния ред, г-н Николай Сираков направи следното **предложение за решение:**

Решение № 1:

Председателят на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район да информира писмено Изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане за определените представители (титуляр и заместник) на РСР на СЦР, с които да се

осъществява контакт и предоставя информация във връзка с изпълнението на Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, финансирана от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се.

- „за” – 27 гласа;
- „против” - 0 гласа;
- „въздържал се” - 0 гласа.

По точка 5 от дневния ред:

● Председателят на РСР на СЦР информира присъстващите, че проектът на Целенасочена инвестиционна програма (ЦИП) в подкрепа на развитието на Северозападна България, Родопите, Странджа - Сакар, пограничните, планинските и полупланинските слабо развити райони е разработен от „Национален център за териториално развитие“ ЕАД, София и предостави думата на **арх. Стойчо Мотев** – ръководител на разработващия екип за представяне на проекта.

Арх. Мотев представи накратко съдържанието на Целенасочена инвестиционна програма в подкрепа на развитието на други слабо развити планински, полупланински и гранични райони (ЦИП 4), която е четвъртата подпрограма и касае развитието на Северен централен район. Той уточни, че настоящото обсъждане на проекта на ЦИП в гр. Габрово е първото за Северен централен район, но третото поредно в районите от ниво 2 (след обсъждането в Югозападен и Североизточен район).

Беше акцентирано на следните основни моменти:

1. Териториален обхват на програмата;
2. Делимитация – методика, резултати;
3. Резултат от анализа;
4. Стратегия на ЦИП 4 и
5. Представени и номинирани проекти.

В териториалния обхват на Програмата се включени планински, полупланински и гранични територии *извън* обхвата на: Северозападен район, Район „Родопи“ и Район „Странджа – Сакар“.

Арх. Мотев уточни, че останалите три подпрограми - Целенасочена инвестиционна програма в подкрепа на развитието на Северозападна България (ЦИП 1), Целенасочена инвестиционна програма в подкрепа на развитието на Родопите (ЦИП 2) и Целенасочена инвестиционна програма в подкрепа на развитието на район „Странджа – Сакар“ (ЦИП 3) също обхващат голяма група от граничните планински райони.

За разлика от останалите три подпрограми (ЦИП 1, ЦИП 2 и ЦИП 3), които имат предопределена и много лесна делимитация, тази четвърта група „Други слабо развити планински, полупланински и гранични райони“ (ЦИП 4) се е оказала най-трудна за дефиниране. За разработване на географската делимитация на районите по ЦИП е използван научният потенциал на БАН - Национален институт по геофизика, геодезия и география. На тази база, „Националният център за териториално развитие“ е изготвил реалната делимитация. Обособена е групата на изостанали в развитието си райони, като са приложени следните четири допълнителни икономически критерии, отнесени към средно националните им величини:

- Относителен дял на собствените приходи спрямо общо данъчни приходи (по данни за 2014 г.);
- Средна годишна заплата за три последователни години (за периода 2011, 2012, 2013 г.);
- Нетни приходи от продажби на жител за три последователни години (за периода 2010, 2011, 2012 г.);
- Средногодишно равнище на безработица за три последователни години (за периода 2011, 2012, 2013 г.).

В териториалния обхват на ЦИП 4 са включени общо 52 бр. общини, за които величините на горепосочените 4 бр. показатели са по-неблагоприятни от средните за страната. Те представляват разнородна група (от гр. Петрич, община Петрич, до гр. Шабла, община Добрич, по диагонал). С цел провеждане на обективен анализ и очертаване на обобщена картина, разработващият екип е разделил групата общини „Други слабо развити планински, полупланински и гранични райони“ на 3 условни подгрупи: Западни планини; Старопланинско-Средногорска и Гранична (Дунавска).

Пълният териториален обхват на ЦИП с 4-те подпрограми покрива приблизително 59 % от националната територия и обхваща около 30 % от населението на страната.

В обхвата на ЦИП 4 попадат следните **10** общини от Северен централен район:

- Старопланинско-средногорска група - 3 от 22 общини: Дряново (област Габрово), Елена и Златарица (област Велико Търново);
- Гранична група - 7 от 11 общини: Борово, Иваново и Сливо поле (област Русе), Главиница, Кайнарджа, Ситово и Тутракан (област Силистра).

По отношение на SWOT анализа, бяха посочени ключови Силни страни, Слаби страни, Възможности и Заплахи.

Силни страни:

- Екологично чиста, запазена от урбанизация природна среда – съществува поради слабото развитие на икономиката и е характерна за повечето общини в обхвата на програмата;
- Биоразнообразие, широко разпространено в страната;
- Значително културно наследство, което е с неоползотворен потенциал за развитие на туризъм; то е разпръснато и не е организирано в продаваеми туристически продукти;
- Благоприятни почвено-климатични условия и потенциал за биологично земеделие, както и потенциал в много други локализации.

Слаби страни - най-обобщаващото за тях е това, че общините нямат собствена енергия за развитието си и се нуждаят от предоставяне на външни ресурси.

Възможности:

- Прилагане на Интегриран подход за реализиране на потенциала на територията – с този подход са създадени Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР) и той е застъпен във всички планови документи. Изразява се в стремежа да се обедини целия потенциал и с възможно най-концентрирани и малко средства да се постигне желания синергиен ефект, т.е. трайно и видимо въздействие;
- Подобряване на транспортната достъпност, особено в слабоурбанизираните, периферните общини, които доминират в 4-та група;
- Валоризиране на биоразнообразието и съчетание с културното наследство;
- Развитие на биоземеделие – по отношение на тази възможност, арх. Мотев изрази мнение, че в Добруджа има много сериозна деформация на земеползването и там слятото земеделие е изтласкало почти напълно трайните насаждения и екстензивните производства, напр. зеленчукопроизводство и др., т.е. земята е потенциал, който би могъл да се развие, след съответния пакет от мерки за възстановяване;
- Прилагане на стимули за привличане и задържане на млади квалифицирани кадри - проблем на района са силно негативните демографски процеси и това е една от сферите за подкрепа по Програмата (ЦИП 4);
- Привличане на свежи инвестиции в устроени индустриални паркове.

Заплахи:

- Продължаващо обезлюдяване и заличаване на селища;
- Засилена изолираност и изоставане в социално-икономическото развитие;
- Занемаряване на инфраструктурата и пътната мрежа;
- Закриване на училища, детски градини, болници и читалища;

- Западане на земеделското производство и горскостопанската дейност;
- Изоставане в създаването на туристически атракции и специфичен туристически продукт.

Стратегия на ЦИП 4: стратегически цели и приоритети – разработена е въз основа на обобщени анализи и изводи; насочена е към основната цел на Програмата - създаване на работни места в реалната икономика, осезателно увеличаване на заетостта и намаляване на безработицата.

Цел 1. Съживена икономика

Икономическата цел безусловно присъства в плановите документи на всички нива. Тя е неизменна и в тази Програма, но подборът на приоритети, насоките на концентриране на ресурса и усилията тук са специфични.

- *Приоритет 1. Нови инвестиции* – привличане на публични инвестиции в бизнес инфраструктура, в индустриални, технологични, логистични и с друг профил паркове, създаващи атрактивна за инвестиции територия;
- *Приоритет 2. Атрактивно икономическо пространство* – предлага се пакет от преференции за бизнеса, като примерен пакет преференциални лихви по кредити, намалени данъци, улеснен достъп до инвестиционни кредити и др. Голяма част от тези преференции са нормативно осигурени в действащото законодателство, но според арх. Мотев те не работят ефективно;
- *Приоритет 3. Аграрен сектор* - със специфични мерки в подкрепа на зеленчукопроизводството, възстановяване на хидромелиорациите и трайните насаждения, научно обслужване;
- *Приоритет 4. Туризм* - с три направления: туристически атракции и обекти, туристическа инфраструктура и туристически продукти.

ЦЕЛ 2. Укрепен човешки ресурс

Тази цел е насочена към човешкия ресурс, по-конкретно към младите квалифицирани кадри.

- *Приоритет 5. Жилищна програма за млади квалифицирани кадри* – този приоритет е насочен към осигуряване на жилища на определен профил кадри на определено място. Това е инструмент, прилаган многократно и работещ в момента – например в Румъния, която решава регионалните си проблеми и с осигуряване на жилища за квалифицирани кадри. Арх. Мотев посочи като пример, че 15 специалисти от Добрич работят в румънски общини, като основната причина е не само предложеното работно място, но и предоставеното жилище;
- *Приоритет 6. Студентски и други стипендии;*
- *Приоритет 7. Средно професионално образование* – този приоритет е ориентиран към професионалното образование, но не към образователния фонд, за който има други директни средства, а към обновяване на учебните програми и оборудването, т.е. към условията за подобряване на качеството на образованието.

ЦЕЛ 3. Инфраструктура и екология

Насочена е към улесняване на достъпността и обезопасяване на територията. Поради ограничения ресурс на Програмата, по тази цел са подбрани единствено елементите на републиканската пътна мрежа (РПМ) по отношение на комуникации.

- *Приоритет 8. Обновяване на елементите на РПМ;*
- *Приоритет 9. Подобен достъп да бизнес/туристически обекти* – подкрепа за всички пътища, които осигуряват пряк достъп към бизнес- или туристически обект;
- *Приоритет 10. Водоснабдяване и хидромелиорации* - подкрепят се единствено довеждащи водопроводи, т.е. минимално необходимото за преодоляване на все още нерешения проблем с качеството на водата, осигурена до определено селище;
- *Приоритет 11. Превенция на рискове от наводнения, свлачища ,пожари* - подбрани са мерки и проекти, насочени към минимизиране на тези рискове и обезопасяване на пространството.

По отношение на методиката за селекция на проекти, арх. Стойчо Мотев поясни, че предложените от общините и областните администрации проекти са разпределени в 11 тематични групи. Фокусът на Програмата е насочен към първите шест тематични групи проекти, а именно: Бизнес инфраструктура; Пътна инфраструктура – РПМ; Пътни връзки към бизнес; Хидромелиорации/водоснабдяване, земеделска инфраструктура; Превенции на риск от наводнения, ерозия, свлачища, пожари; Образование - професионално и висше, квалификации, консултации.

Останалите проекти, попадащи в тематични групи от 7 до 11, също отразяват потребности в общините, но за тях те ще трябва да търсят други възможности за реализация.

Арх. Мотев отбеляза също така, че в периода на събиране на проектите Програмата все още не е била разработена и не са били дефинирани нейните приоритети. Поради това са подадени и много проекти, които по логиката на вече изградената програма са отклонени. Това не означава, че те няма да се реализират, напротив – това може да стане чрез оперативните програми.

Целенасочената инвестиционна програма все още не разполага със собствен ресурс. Тя е структурирана с Инвестиционна част с цел осигуряване на средства от Държавния бюджет. В тази част са подбрани само най-приоритетни проекти, които са надеждни и с осезателен ефект. Останалата, по-голяма част от Програмата условно е наречена „Координираща“ част. Проектите в нея ще могат да се реализират чрез оперативните програми.

В резултат на селекцията по тематични групи, за Подпрограма 4 „Други слабо развити планински, полупланински и гранични райони“ (ЦИП 4) са номинирани общо **148 бр.** проекти с обща индикативна стойност **377 819 хил. лв.** Други 321 бр. проекти с обща индикативна стойност 1 000 993 хил. лв. ще останат за реализация чрез други планови документи и оперативните програми. Общо постъпилите предложения от общините са 469 бр. с обща индикативна стойност 1 378 812 хил. лв.

Приоритетните проекти за финансиране от Държавния бюджет след 2018 г. за Северен централен район са общо 5 бр. от 22 бр. за ЦИП 4, на обща прогнозна стойност 5 670 хил. лв. – 1 бр. на община Главиница, 1 бр. на община Кайнарджа, 1 бр. на община Ситово и 2 бр. на община Елена.

Проектите по 6-те теми, попадащи във II-ра част „Координираща“ са 24 бр. за СЦР на обща стойност 14 185 хил. лв., от които 17 бр. на община Елена, 3 бр. на община Главиница, 2 бр. на община Кайнарджа, 1 бр. на община Ситово и 1 бр. на община Тутракан.

Най-много проекти са подадени от община Елена, а 5 общини (Дряново, Златарица, Борово, Иваново и Сливо поле) нямат подадени проекти.

Арх. Стойчо Мотев информира, че ангажиментът на консултанта по ЦИП е приключил на 30.11.2015 г., но независимо от това Програмата е отворена и може да бъде актуализирана в регламентирания от управляващия орган – Министерството на регионалното развитие и благоустройството срок, с регламентирани нови сесии за набиране на проекти, които да бъдат по-целенасочени и с по-високи критерии за предложенията. Освен наименование на проекта и индикативната му стойност, да се представя детайлно попълнен проектен фиш, по аналогия с ИПГВР.

(Презентацията е приложена към протокола)

По тази точка от дневния ред беше проведена следната дискусия:

Г-н Иван Аспарухов - заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството, благодари на всички за участието им в настоящото заседание на РСР на СЦР. Той информира, че във връзка с обсъждането на проекта на Целенасочена инвестиционна програма е поел ангажимент да участва в заседанията на Регионалните съвети за развитие на 6-те района от ниво 2. Досега Програмата е представена в 5-те района и остава само Северозападен район.

Г-н Аспарухов коментира, че на този етап по ЦИП не са осигурени финансови средства. Координиращата част на Програмата, в която попадат по-голямата част от проектите, все още не е изяснена. Той подчерта, че се наблюдава по-голяма консолидация в районите, които са в

по-тежко състояние (Северозападен, Северен централен и Североизточен), определено на базата на изследваните показатели. Значението на Целенасочената инвестиционна програма се изразява в поставяне началото на процеса на подпомагане на регионите и успешното реализиране дори на 2-3 ключови проекти ще допринесе за подобряване на тяхното социално-икономическо състояние. В южните райони (основно Югоизточен район и Южен централен район), икономическото състояние на които е по-добро, е налице силна конкуренция между общините и населените места.

Заместник-министърът на регионалното развитие и благоустройството благодари на всички областни управители, на бивши и настоящи кметове, които са работили в сътрудничество с МРРБ при разработването на Програмата. В процеса на изготвяне на ЦИП са подадени проекти от общините, които са селектирани от Областните съвети за развитие на съответните области. Голяма част от общините са подхождали селективно и точно, като са представили по няколко интегрирани проекти с изразено социално-икономическо въздействие. Това е положително по отношение на мисленето и подхода.

Г-н Аспарухов посочи, че досега в общинските планове за развитие на общините, в областните стратегии за развитие на областите и в други планови документи за периода 2007-2013 г., водещи са били инфраструктурните проекти и 90 % от бенефициентите в публичния сектор са общините.

Анализите за 6-те района от ниво 2 обаче показват, че конкурентният признак в първия планов период не е дал очакваните резултати. Известианите средно 1,5 - 2 млрд. лв. в 6-те района от ниво 2 не са довели до икономическо, териториално или районно изравняване, а напротив – до задълбочаване на някои междурегионални разлики. Затова в ЦИП 4 са поставени други цели, първата от които е „Съживена икономика“, втората – „Укрепен човешки ресурс“ и вече на трето място е поставена цел „Инфраструктура и екология“. По този начин се цели реализиране и на други мерки, в т.ч. меки мерки, освен тези, касаещи инфраструктурата.

Г-н Аспарухов подчерта, че действително има необходимост и от изграждане и обновяване на инфраструктурата, но когато се планира, проектира и инвестира в определена инфраструктура, трябва да се има предвид нейната полезност, т.е. доколко тя ще допринесе за подобряване на важни социално-икономически показатели (заетост, намаляване на равнището на безработица и др.). Също така, например в сферата на туризма – ако има доказан добър потенциал в определена зона, тогава е целесъобразно да се изгради необходимата инфраструктура. Същото се отнася и за индустриални зони. Затова по Цел 1 „Съживена икономика“ на ЦИП 4 са селектирани голям брой проекти. Избрани са проекти от проектните фишове на регионите, свързани с инвестиции в публични паркове, индустриални зони, иновационни центрове и др. Подборът е направен изключително трудно поради това, че те са представени като проектна идея, а не в пълната им цялост, т.е. проектните фишове не са завършени. Такива проекти са включени и в останалите подпрограми на ЦИП, като ще продължи по-нататъшната работа по тях, с цел да бъдат изведени приоритетни проекти за подкрепа. Например, такъв е проектът за разширяване на Северната индустриална зона на Видин.

При подготовката на бюджета на Целенасочената инвестиционна програма е планиран финансов ресурс в размер на около 30 млн. лв. Към настоящия момент обаче, финансирането ѝ не е включено в проектобюджета за 2016 г. От друга страна няма и готовност за стартиране, тъй като Програмата не разполага с готови проекти за финансиране. Г-н Аспарухов отбеляза, че с подкрепата на проекти по ЦИП в сферата на икономиката, Министерството на регионалното развитие и благоустройството не изземва функции на Министерството на икономиката, а напротив – в процеса на нейното изпълнение ще се работи в тясно сътрудничество с всички министерства.

Предстои проектът на ЦИП да бъде обсъден от Съвета по регионална политика към Министерството на регионалното развитие и благоустройството и след това ще бъде определен по-нататъшния процес на утвърждаването ѝ, т.е. дали ще се разглежда от Съвета за развитие

при Министерския съвет и по какъв начин ще бъде приет документът – с Постановление на Министерския съвет или с Решение на Народното събрание.

Г-н Иван Аспарухов коментира, че в МРРБ е получено писмо от Министерството на финансите, в което се посочват съществуващите към момента икономически преференции за бизнеса и допълни, че Програмата ще бъде съгласувана с всички министерства. Ще продължи търсенето на качествени проекти по Цел 1 „Съживена икономика“. С Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие (ИПГВР) на 39-те големи градове, се дава възможност за реализиране на проекти в обособените икономически зони. При недостиг на финансов ресурс, е възможно тяхното надграждане чрез проекти по Целенасочената инвестиционна програма.

По приоритетна ос 2 на ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. ще се подкрепят само мерки за енергийна ефективност в 28-те малки градове, които са вторични центрове за икономическо развитие на съответните области. Тези градове разполагат с ИПГВР и заложените в тях проекти също ще могат да се използват.

Г-н Аспарухов отбеляза, че е приключила работата по координиращата функция на европейските проекти и предварително са спазени споразуменията за координация. Той допълни, че към настоящия момент има преференции по Програмата за развитие на селските райони и такива са осигурени за Северозападен район.

Беше посочено също така, че ще се търсят възможни варианти за подпомагане на проекти, които са изключително важни, както и за надграждане или разширяване обхвата на такива, които да се реализират на територията на дадена община или област от територията на ЦИП.

Г-н Иван Аспарухов подчерта, че Програмата е отворена и в момента се изготвят две допълнителни справки, едната от които включва становищата на министерствата, а другата – предложенията на общините, получени след определените срокове. В тази връзка, заместник-министърът посочи, че има общини, които не са подали нито един проект в Областните администрации, съответно и в МРРБ и сега те имат възможност да представят проекти за включване в Програмата.

Той изрази мнение, че е необходимо районите с по-неблагоприятно социално-икономическо положение, каквито са Северозападния, Северния централен и Североизточния райони, да обединят своите усилия и виждания за използване предимствата и потенциала на територията.

Г-н Аспарухов отбеляза, че ако се осигури дори малък по размер финансов ресурс и с него се реализира поне по един проект във всичките 4 обособени географски региони, след това пътят за финансиране на ЦИП от Държавния бюджет ще е по-лесен. Той допълни също така, че не всичко може да бъде решено с европейски средства, защото тези средства са предварително договорени не само като количество и размер, но и като посока. Затова е необходимо наличието на целенасочени средства или Целенасочен инвестиционен фонд.

Г-н Аспарухов отново се обърна към участниците в заседанието за коментари, въпроси и предложения и посочи, че проблемът е във философията на Програмата, т.е. целта е тя да зададе друга философия на регионалното развитие. Също така може да се помисли за истинско регионално развитие - административно, териториално и икономическо. Темата за децентрализацията се дебатира много задълбочено, в т.ч. и на заседанията на Съвета по децентрализация на държавното управление. Необходимо е по-ефективно използване и на интелектуалния потенциал на районите. Г-н Аспарухов се обърна към университетските и научните среди, към структурите на министерствата, НПО, бизнеса и др., и апелира да се мисли корпоративно и комбинативно, за да бъдат открити и използвани максимално потенциалите и възможностите, които ще подпомогнат развитието на районите.

Той призова присъстващите да се включат в дискусията по проекта на ЦИП с препоръки и предложения за нейното подобряване и допълни, че разработването и актуализирането ѝ ще бъде продължителен процес, а не еднократен акт.

Г-н Цветомир Петров - заместник-кмет на община Ценово, попита защо община Ценово, която е гранична не е включена в териториалния обхват на ЦИП 4, а са включени само 3 гранични общини от област Русе.

Г-н Станимир Станчев – заместник-областен управител на област Русе приветства консултантския екип на „Национален център за териториално развитие“ ЕАД - София, който е разработил Програмата. Той изрази увереност, че заложената в програмата философия ще се реализира и ще промени регионите. Г-н Станчев отбеляза, че Областна администрация – Русе е запозната с Програмата и проектите в нея (вариант от 05.11.2015 г.). Изпратено е писмо до Министъра на регионалното развитие и благоустройството г-жа Лиляна Павлова с аргументите на област Русе и предложение за включване на община Ценово в териториалния обхват на ЦИП 4. Аргументите за предложението са, че община Ценово отговаря на голяма част от критериите – погранична община, със застаряващо население, с висок процент безработица и др., т.е. социално-икономическото ѝ състояние е дори по-неблагоприятно от включените в Програмата общини. Заместник-областният управител на област Русе коментира, че повечето от представяните досега от различните министерства програми, акцентират на развитието на Северозападна България. В тази връзка, той подчерта, че е необходимо да се подпомогнат и районите с неблагоприятни тенденции в развитието, какъвто е Северният централен район, който по показатели доближава Северозападния район. Трябва да бъдат взети мерки за решаване на по-важните проблеми, тъй като е много по-трудно да бъде съживен един сектор, отколкото да се подпомогне друг работещ сектор, изпитващ трудности в момента. Г-н Станчев подчерта важността на философията на ЦИП и изрази готовност Областна администрация – Русе да участва в споделянето на мнения, виждания и предложения за успешното изпълнение на Програмата и постигането на напредък.

Той отново посочи, че икономическото състояние на общините в област Русе, с изключение на Община Русе, не е добро и в тази връзка предложи община Ценово да бъде включена в териториалния обхват на ЦИП 4, за което Областна администрация – Русе е предприела необходимите действия.

В отговор на въпроса на г-н Цветомир Петров, **арх. Стойчо Мотев** посочи, че община Ценово не е включена в териториалния обхват на ЦИП 4, защото по един от 4-те ключови показатели е с по-благоприятна стойност от средната за страната.

Делимитацията на ЦИП обхваща приблизително 59 % от територията на страната и в тази връзка допълни, че е необходимо да се обхване по-голямата част от територията на България, с изключение на големите градове като София, Русе и др. Тази Програма е прекалено голяма и разпръсната. Необходима е концентрация на ресурси, като в бъдеще ще се прилага такъв подход за групи общини.

Г-жа Галина Георгиева - Маринова - заместник-кмет на община Разград, попита арх. Мотев защо общините от област Разград не са включени в териториалния обхват на ЦИП 4. Тя посочи, че област Разград е една от трите области в страната, която по всички статистически данни е в най-неблагоприятно социално-икономическо положение.

Г-жа Георгиева предложи общините от област Разград да бъдат включени в Програмата, тъй като отговарят на заложените критерии. Тя информира, че на заседание на Областния съвет за развитие на област Разград е направено предложение относно включването на общините от областта в обхвата на ЦИП, за което е информиран управляващият орган – Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Г-жа Георгиева подчерта, че когато се говори за целенасочено въздействие, е абсолютно наложително цялата област Разград да бъде включена в Програмата.

Проф. д-р Маргарита Богданова - ръководител на катедра „Стратегическо планиране“ при Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов, отбеляза, че има възможността да наблюдава развитието на целенасочената инвестиционна програма по-дълго време и има по-широк поглед върху нея. Тя приветства консултантския екип, разработил ЦИП и МРРБ за предприетата сериозна стъпка, като изрази своята подкрепа за философията на Програмата.

Беше подчертано отново, че целта е да се премине към икономиката, за да бъде успешно реализирана тази Програма, защото в противен случай само ще се обсъждат идеи и няма да се постигнат резултати.

Проф. Богданова коментира, че в Германия, която е много по-богата страна от нашата, предстои през 2019 г. да приключи Програмата за финансирането на Източните райони, която се изпълнява в продължение на 30 години. През този дълъг период се правят усилия за преодоляване на диспропорциите и асиметрията на вътрешно държавно ниво и са осигурени изключително много средства. В тази връзка, за да има успех ЦИП, е необходимо да се акцентира на практическите проблеми, които трябва да бъдат преодоляни. Въпреки, че Програмата няма финансиране, проф. Богданова предложи да се направи оценка на въздействието поне на част от инструментите. Това е необходимо, защото ако например в Румъния даден инструмент е бил успешен, това не означава, че той ще бъде успешен и за България. Възможно е там да има други фактори и обстоятелства, които да са повлияли на процеса.

В заключение, проф. Богданова посочи, че децентрализацията е желана от хората, които работят в областта на регионалното развитие, и изрази надежда за по-нататъшното развитие на този процес.

Г-н Васил Панчаров - представител на Форум „Гражданско участие“, коментира, че дискутираните въпроси са разглеждани с част от присъстващите на заседанието на различни форуми на местните власти, както и на регионално ниво – на проведените заседания на РСР на СЦР. В обсъжданията е участвал и заместник-министърът на регионалното развитие и благоустройството г-н Иван Аспарухов, в качеството му на бивш кмет и дългогодишен член на Националното сдружение на общините в Република България, и той е наясно какво е състоянието на всички общини. Г-н Панчаров изрази удовлетворение от постигнатия съществен напредък в този аспект и отбеляза, че през годините са изказвани идеи и правени предложения, някои от които твърде хаотични. Сега вече идеите и предложенията са с по-структуриран характер.

Г-н Панчаров приветства консултантския екип от НЦТР, разработил проекта на ЦИП и изрази мнение, че представената рамка на програмата систематизира в най-общ вид всички проблеми, посочвани през годините. Той припомни, че на проведените заседания на РСР на СЦР е апелирал към представителите на Управляващите органи на оперативните програми да бъдат намерени подходящи механизми и инструменти, с които да се стимулира участието на местните власти и регионите в оперативните и други национални програми, с приоритетно участие на изоставащите райони от ниво 2 и общини.

Според г-н Панчаров могат да се намерят финансови средства по ЦИП, но е необходимо усилията да се фокусират към институциите и възможните финансови източници, от които ефективно да се поискат и ефикасно да се използват.

Представителят на Форум „Гражданско участие“ благодари на заместник-министъра на регионалното развитие и благоустройството, за неговото пространно обяснение на логиката и философията на програмата. Изрази убеденост, че разработената Целенасочена инвестиционна програма ще бъде приоритет на правителството, както и на заинтересованите области и общини, които ще участват в реализацията ѝ и по този начин ще се осигури целенасочено и точно използване на средства от различни финансови източници и на човешки и др. ресурси за постигане на основната цел – икономическо развитие.

В заключение, г-н Панчаров отново подчерта, че икономиката е в основата на решаването на всички социално-икономически проблеми.

Г-н Иван Аспарухов направи пояснения по отношение на структурата на местното самоуправление в България. Европейският съюз няма изисквания за модел на местната власт, поради което е пропуснат срокът и не е избран оптимален модел. Положителното за местното самоуправление в България е, че дейността на кмета на общината се контролира от съответния общински съвет и този модел с две нива на местната власт е добър за държавата.

Той посочи като пример, че в Германия и в още 8 европейски държави, сред които и Унгария, през този планов период ще се прилага Целенасочена инвестиционна оперативна програма за слаборазвитите райони. В първия планов период 2007-2013 г. не сме прозрели, че регионите в

България изостават в развитието си. Разработените анализи и направено изследване във връзка с процеса на децентрализация показват, че най-високи темпове на обезлюдяване се наблюдават в Северен централен район и ако това продължава със същите темпове, в близките години той ще изпревари Северозападния район.

През плановия период 2007-2013 г. България е пропуснала да се възползва оптимално от възможностите на програмата Лидер, Програмата за развитие на селските райони и създаване на повече Местни инициативни групи. Очаква се с Целенасочената инвестиционна програма да се постави начало на интегрираното мислене.

Г-н Аспарухов информира, че предстои да се приеме Закон за изменение и допълнение на Закона за регионалното развитие, като основните промени в него са свързани с координиращите функции на Областните администрации; институционализиране на всички структури на териториално, областно ниво - представители на научните среди, бизнеса и НПО задължително да присъстват на заседания на Регионалните съвети за развитие; дефиниране на районите за целенасочена подкрепа и създаване на възможности за целенасочени инвестиции в тях; отпада документът Концепция за пространствено развитие на ниво община.

В тази връзка г-н Аспарухов призова всички общини да кандидатстват за разработване на Общи устройствени планове. През 2015 г. е осигурен финансов ресурс от МРРБ, който не е използван на 50 %. С Общите устройствени планове ще се постигне устройствено планиране на цялата територия на общината и зададе посоката на развитие на всяка една част от територията ѝ.

Заместник-министърът на регионалното развитие и благоустройството се обърна към членовете на Съвета да помислят и относно типа/модела на райониране на държавата, който би довел до развитие на регионите. Той поясни, че не става въпрос за драстична промяна – например обединяване на населени места и общини или закриване на области, а за избор на по-добър модел.

Г-н Аспарухов подчерта, че за него добрият регионален модел е този, който ще даде възможност за използване потенциала на всяка една община съобразно нейната специфика и по този начин да се извлекат най-добрите ползи за региона. Според него, изборът на модел за райониране вероятно ще предстои, във връзка с преговорите на европейско ниво през 2019 г. за следващия планов период. Изискванията на ЕС са да има 800 хил. души население в район от ниво 2. Два от районите няма да отговарят на това изискване – Северозападният район, който вече е под 800 хил. души и Северният централен район, чието население намалява към граничната стойност. Ако през 2019 г. се изиска от България да направи административно-териториална реформа, няма да има време за нейното осъществяване. В този смисъл ще бъде добре да се помисли за модел на райониране и за слаборазвити райони, които да се финансират от специална оперативна програма с целенасочен финансов ресурс, по примера на Германия.

По точка 6 от дневния ред:

● По тази точка от дневния ред, Председателят на РСР на СЦР г-н Николай Сираков предостави думата на г-жа Ана Димитрова и г-н Михаил Николов – представители на „Географика“ ООД - София, за представяне на проект на Методически указания за изготвяне на концепции и схеми за пространствено развитие.

Преди представяне на проекта на Методически указания, г-н **Иван Аспарухов** – заместник-министър на регионалното развитие и благоустройството, се обърна към членовете на Съвета да насочат вниманието си към изискванията относно разработването на схемите и концепциите за пространствено развитие. Той коментира, че е важно да се осигури финансов ресурс за разработване на Регионалните схеми на районите от ниво 2, с които ще се затвори кръга от стратегически документи в областта на регионалното развитие.

В началото на своята презентация, г-жа **Ана Димитрова** представи нормативната база в България, свързана с концепциите и схемите за пространствено развитие. Целта на Методическите указания е да се създадат единни правила и унифициран подход при разработването на схемите и концепциите за пространствено развитие. Към настоящия момент

са изготвени единствено Национална концепция за пространствено развитие и няколко пространствени схеми, но те не са в съответствие с изискванията на Методическите указания.

През 2012 г. е изменен Законът за регионалното развитие (ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.), с което се създава категорията „*стратегическо планиране на пространственото развитие*“. С нея се въвежда нова система от документи за пространствено развитие за различните териториални нива.

Бяха разгледани основно регионалните схеми за пространствено развитие на районите от ниво 2 (райони) и ниво 3 (области), поради възможността пространствените концепции на общините да отпаднат от системата от документи за стратегическо планиране.

Европейската комисия няма компетенции в областта на пространственото развитие и затова всяка държава-членка на Европейския съюз има своя собствена система и подходи за пространствено развитие. В тази връзка, Методическите указания започват с теоретично-методическа основа, с която се обясняват понятията, които ще се използват при разработването на концепциите и схемите.

Пространственото планиране в най-общ смисъл е организирана съвкупност от методи, дейности и интервенции, които влияят или пряко засягат пространственото развитие на различните категории формирани териториални общности. Предмет на пространственото планиране е установяването на конкретна конфигурация от взаимосвързани геопропространствени компоненти. В този контекст, промяната в Закона за регионалното развитие е изключително важна, тъй като чрез нея се установява липсващата връзка между регионалното развитие и устройството на територията.

Г-жа Димитрова се спря на четирите основни типа пространствени обекти, които трябва да бъдат представени в концепциите и схемите, както и на връзките между тях:

- *Естествени обекти* – реално съществуващи природни обекти като естествени повърхности, техни атрибути и земеповърхни форми (релеф, реки, гори и др.);
- *Изкуствени (антропогенни) обекти* – обекти и структури създадени от хората (сгради, язовири, пътища);
- *Виртуални обекти* – обекти, които реално не съществуват, но са важни за управлението на дадена територия (район, област, община, землище) – административни граници;
- *Концептуални обекти* – обекти, които са основни елементи на пространствените концепции и схеми (центрове за развитие, оси за развитие, транспортни коридори). Те не съществуват реално в пространството и се използват като инструмент за изследване, планиране и управление на отношенията, конфигурациите и процесите между естествените, изкуствените (антропогенните) и виртуалните структури.

Беше представена и подробна схема на хоризонталните и вертикални връзки между стратегическите документи за регионално развитие и стратегическите документи за пространствено развитие, тъй като в Методическите указания е заложено документите на по-ниско йерархично ниво да бъдат съобразени с насоките в документите на по-високо ниво.

При разработването на документите има три основни момента – инициране, анализ и стратегия, които са базирани на територията и съответно рефлектират върху нея.

Процесът на разработване на Регионалната схема за пространствено развитие на район от ниво 2 включва фазите въведение, анализ и стратегия, а процесът на разработване на Регионалната схема на район от ниво 3 – съответно частите въвеждаща, аналитична и стратегическа.

Г-жа Димитрова информира присъстващите, че Методическите указания ще бъдат публикувани на интернет страницата на МРРБ.

Във втората част на презентацията, г-н **Михаил Николов** представи заложените в Методическите указания задължителни компоненти при разработването на пространствените концепции и схеми:

- *Разглеждане и изследване на селищната мрежа и проследяване на йерархичната структура на населените места* – важно е да се установи кои населени места са водещи в общините и

областите; каква е връзката между населените места; какви потоци протичат между населените места и дали тези потоци са еднопосочни или двупосочни;

- *Отчитане на агломерационните образувания* – „агломерацията“ е пространствено образувание, формирано от съседни територии с градска концентрация на население, без да се отчитат териториално-административните граници. Тези граници са единствено за статистически цели и за насочване на финансови инвестиции в общините.

Обект на изследване на агломерационното образувание са неговите елементи; взаимовръзките между населените места и територията в техния хинтерланд и социално-икономическите процеси, които протичат между общините и населените места.

Пример за агломерационни образувания в Северна България са агломерациите Велико Търново - Горна Оряховица – Лясковец и Плевен – Долни Дъбник – Долна Митрополия.

- *Отчитане на осите за пространствено развитие от различен ранг;*

- *Отчитане на транспортните коридори и съпътстващата инфраструктура* – важно е да се изследват ежедневните трудови пътувания между градовете, населените места и областите, както и транзитните потоци.

Беше даден пример с автомагистрала „Хемус“, която ще минава северно от Велико Търново и ще преструктурира северната част на общината.

- *Отчитане на зоните с географска специфика*, предопределящи и/или силно влияещи върху моделите и тенденциите в развитието на територията (планински, крайбрежни, гранични зони и др.);

- *Отчитане на структурата на пространството* – трябва да се отчетат функционалните зони, които са обект на анализ и в Интегрираните планове за градско възстановяване и развитие и в Общите устройствени планове на общините и градовете.

Важно е в схемите и концепциите да се установят функционалните зони, в които да се насочат инвестиции. Тези зони ще изградят един град или група от населени места като центрове на развитие, които в бъдеще ще генерират инвестиции към по-малките населени места и общини.

Сред заложените критерии за образувание на едно агломерационно ядро с неговия ареал са транспортните модели. Моделите за транспортна мобилност и свързаност са необходими най-вече за областните центрове. За тези модели се използват стандартни методи, при които се залага т.нар. „транспортен минутен изохрон“ (време за достъп).

Друг акцент при разработването на схемите и концепциите е прилагането на подхода за определяне и картографиране на степента на урбанизарност и периферност – установява се делът на градското и селското население, степента на урбанизация на територията (висока или средна), дали територията е селска и др.

Времето за достъп до областния център се приема за критичен показател при определянето на степента на периферност на селищата. При разработването на регионалните схеми като критерий е приета стойността от 35-40 минути време за достъп до областния център (35-40 минутен изохрон). Този минутен изохрон трябва да се изследва, тъй като обхваща ежедневните трудови пътувания, достъпа на хората и производството до услуги, ресурси и до важни транспортни коридори, връзката до съседни и гранични региони и др.

Бяха представени и някои от урбанистичните модели на територията – полицентризм и моноцентризм и техните подвидове. Целта е на националната територия да се стимулира урбанистичния модел „умерен полицентризм“, тъй като моделът „пълен полицентризм“ в България не би могъл да има развитие.

Бяха представени и географските информационни системи (ГИС), които са задължителен компонент на стратегическите документи в областта на пространственото развитие. Ясно изразената геопространствена специфика на пространствените схеми и концепции изисква използването на съответните географски данни (интегрирана база данни), чрез които могат да се изследват, оценят и моделират параметрите на формираното пространство. Интегрираната база данни е набор от информация, която ще подпомогне дейността на всички институции в страната. Тя трябва да се събира и съхранява на едно място и да се обработва и синхронизира

постоянно. ГИС-платформата ще даде възможност за постоянен мониторинг на пространствените схеми и концепции, както и на политиките, провеждани от МРРБ. Географската информационна система може постоянно да се допълва и чрез нея да се картографират (визуализират) всички елементи, заложили чрез стойности в геоинформационния модел.

Геобазата данни трябва да включва две основни тематични области (домейни):

- *Базова географска информация* – съдържа базови географски данни, характеризиращи пространството на района;

- *Специализирана геопространствена информация* – включва концептуални пространствени обекти, като оси на развитие, агломерационни образувания, транспортна достъпност и др.

В заключение, г-н Николов допълни, че ГИС са включени в Методическите указания, тъй като имат съществено значение за провеждането на политиката за регионално развитие и за постигането на растеж в регионите.

(Презентацията е приложена към протокола)

Беше проведена следната дискусия по тази точка от дневния ред:

Г-жа Десислава Колева – представител на община Габрово, отбелязва, че Габрово е една от общините в България с внедрена Географска информационна система. Общината допълва своята ГИС-система и чрез кадастрална информация от Агенция по геодезия, картография и кадастър, която се актуализира на всяко тримесечие. Тя информира, че на последния Световен ГИС ден е представена внедрената в Агенция „Пътна инфраструктура“ географска информационна система, покриваща територията на цялата страна.

От 2004 г. в България започва прилагането на политиките за регионално развитие и според нея е нецелесъобразно общините и областите в България тепърва да търсят финансиране за изграждане и внедряване на географски информационни системи. Също така е разработена и Национална концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г. При наличието на тези документи, със съдействието на Националния статистически институт и АПИ и чрез посредничеството на МРРБ, би могло да се обвържат всички налични официални данни, което ще подпомогне общините в България. Според нея, не е необходимо постоянно да се търси финансиране на изпълнението на различни дейности, за да се отговори на законовите изисквания.

Г-жа Ана Димитрова отговори, че е напълно съгласна с казаното от г-жа Колева. Важно е да се търсят начини всички налични бази данни да се свържат, но това все още е много трудно за постигане. Към настоящия момент в България съществуват редица ГИС база данни, като тази на Агенция „Пътна инфраструктура“.

Г-жа Димитрова поясни, че има разлика между географска база данни и чисто пространствената информация. Екипът на „Географика“ е заложили в Методическите указания да се създаде географска база данни, която да е налична за ползване от всяка областна администрация при реализацията на различни дейности.

Тя допълни, че схемите и концепциите са документи, които ще представят интегрирано в пространството какви са вижданията на отделните секторни политики в даденото пространство. Базата данни за схемите и концепциите са отделен елемент и те ще подпомагат визуализирането на всички данни и информация.

Г-н Иван Аспарухов посочи, че независимо от изискването в действащия Закон за регионалното развитие за изготвянето на пространствени схеми и концепции, все още няма такива на областно и общинско ниво. Първият опит за създаване на пространствен модел за развитие е между България (за Северна България) и Румъния в рамките на програмния период 2007-2013 г.

Той коментира, че е много важно изготвянето на пространствени схеми, тъй като те ще подпомогнат определянето на визията на регионите и ще дадат отговор на важни въпроси, свързани с транспорта, транспортните потоци, енергетиката, инфраструктурата, икономиката, потреблението и др.

Г-н Аспарухов допълни, че ако се осигури финансов ресурс, ще се изготвят Регионални схеми за пространствено развитие на районите от ниво 2, което ще е добро постижение за страната.

По точка 7 от дневния ред:

● Председателят на РСР на СЦР г-н Николай Сираков направи следните пояснения: Вътрешните правила за работа на Регионалния координационен комитет (РКК) към Регионалния съвет за развитие (РСР) на Северен централен район (СЦР) са приети с Решение № 1 по Протокол от 31.03.2009 г. Същите са изменени и допълнени с Решение по Протокол от 15.03.2010 г.

Във връзка с промени в нормативната уредба е необходимо да бъдат направени изменения и допълнения на Вътрешните правила.

Предложението за промени и Проектът на Вътрешни правила са приложени като материали в папките на членовете на Регионалния координационен комитет.

След това се пристъпи към обсъждане на проекта на Вътрешни правила.

Не бяха изразени мнения и препоръки.

Председателят на РСР на СЦР направи следното **предложение за решение** по тази точка от дневния ред:

Решение № 1:

Регионалният координационен комитет към Регионалния съвет за развитие на Северен централен район приема предложените изменения и допълнения на Вътрешните правила за работа на РКК към РСР на СЦР, на основание § 2 от Заключителните разпоредби на Вътрешните правила.

- „за” – 14 гласа;
- „против” - 0 гласа;
- „въздържал се” - 0 гласа.

По осма точка от дневния ред

За представяне на актуална информация за напредъка по изпълнението на операциите по оперативните програми, съфинансирани от фондовете на Европейския съюз, на територията на Северен централен район, г-н Николай Сираков предостави думата на представителите на Управляващите органи на оперативните програми:

● **г-н Цветан Йорданов** - представител на Управляващия орган на оперативна програма „Региони в растеж”, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, направи общ преглед на изпълнението на оперативната програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г. към 30.10.2015 г., с информация относно броя на публикуваните схеми за предоставяне на БФП (48 схеми на обща стойност 3,131 млрд. лв. или 100 % от бюджета на ОПРР); общ брой сключени договори (1 109 бр. с общ размер на предоставената БФП 3,267 млрд. лв. или 104 % от бюджета на ОПРР); общ размер на плащанията по договори (2 690 млрд. лв. или 82 % от размера на договориранията средства и 86 % от бюджета на ОПРР) и общ размер на сертифицираните разходи по договори (2 103 млрд. лв. или 64,37 % от размера на договориранията средства и 67,16 % от бюджета на ОПРР).

Конкретно за Северен централен район беше предоставена следната информация: общ брой сключени договори - 128 бр. с общ размер на предоставената БФП - 325,2 млн. лв.; подадени искания за плащане в размер на 253,4 млн. лв. и реално изплатени средства в размер на 212,4 млн. лв.

Г-н Йорданов се спря на ефекта от изпълнението на ОПРР в Северен централен район: общ брой приключени проекти - 118 бр.; общ брой обновени/реконструирани сгради на

образователна, социална и културна инфраструктура - 115 бр.(от тях училища – 65 бр., детски ясли и градини – 32 бр., сгради на културната инфраструктура – 7 бр. и сгради на социалната инфраструктура – 11 бр.); брой изградени, обзаведени и оборудвани центрове за настаняване от семеен тип и защитени жилища в подкрепа за деинституционализацията на децата в България - 21 бр.; обновена здравна инфраструктура – 6 бр.; рехабилитирани/реконструирани пътища - 51 км. общински пътища и 113 км. второкласни и третокласни пътища; подобрена градска среда, зелени площи и детски площадки - над 533 хил. кв. м.; изградени/рехабилитирани пешеходни зони, велоалеи и тротоари - над 842 хил. кв. м.; брой подобрени туристически обекти/атракции - 29 бр.; брой проведени иновативни културни събития - 27 бр.; изградени съоръжения за превенция от наводнения - над 300 л. м.; почистени речни корита и дерета - над 67 хил. л. м.; укрепени свлачища - 6 бр. с обща площ над 75 хил. кв. м. и население, облагодетелствано от укрепени свлачища - над 624 хил. души.

Членовете на Съвета бяха информирани и относно актуалното състояние на ОП „Региони в растеж“ 2014-2020 г. Според Индикативната работна програма за 2015 г. следва да бъдат обявени 9 процедури за БФП на обща стойност 2,284 млрд. лв. или 76 % от бюджета на програмата.

До момента са обявени 5 процедури на обща стойност на БФП 1,679 млрд. лв. или 56 % от бюджета на ОПРР, от които по ПОО1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ - 1 бр., по ПОО2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони“ 1 бр. и по ПОО8 „Техническа помощ“ 3 бр.

През м. декември 2015 г. предстои да бъдат обявени останалите 4 процедури за 605 млн. лв. обща стойност на БФП или 20 % от бюджета на програмата. От тях 3 бр. процедури ще бъдат обявени по ПОЗ „Регионална образователна инфраструктура“ и 1 бр. - по ПОО7 „Регионална пътна инфраструктура“.

Към настоящия момент общо договорените средства са за 60 млн. лв. или 2 % от бюджета на програмата.

Беше представена и кратка информация за две от обявените през 2015 г. процедури за БФП по приоритетна ос 2 и приоритетна ос 8:

- На 31.08.2015 г. е обявена процедурата BG16RFOP001-2.001 „Енергийна ефективност в периферните райони“ с конкретни бенефициенти – 28 общини на градовете от 4^{то} йерархично ниво, съгласно Националната концепция за пространствено развитие на България 2013-2025 г. Общият размер на БФП по процедурата е 207 млн. лв. Крайният срок за подаване на проектни предложения е 31 май 2016 г., като до 15 март 2016 г. всяка община-бенефициент е длъжна да подаде проектни предложения в размер на минимум 50 % от бюджета на конкретния бенефициент.

- По приоритетна ос 8 „Техническа помощ“ - на 28.10.2015 г. е обявена „Бюджетна линия за 28 общини на малки градове от 4^{то} ниво“. Общият размер на БФП е 1,1 млн. лв. Целта на процедурата е подобряване на административния капацитет на 28 общини на малки градове от 4^{то} ниво, съгласно НКПР – бенефициенти по ПОО2 „Подкрепа за енергийна ефективност в опорни центрове в периферните райони“ на ОП „Региони в растеж“. Допустими за финансиране дейности са: участие в програми за обмен на опит и добри практики, специализирани обучения, участие в конференции в областта на енергийната ефективност в страни от Северна и Централна Европа, както и в България. Кандидатстването е изцяло по електронен път чрез Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕС в България ИСУН 2020 (<https://eumis2020.government.bg/>).

(Презентацията е приложена към протокола)

• **г-н Цветан Балеvesки** – представител на Управляващия орган на оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, Министерство на труда и социалната политика, представи информация относно напредъка по изпълнението на ОПРЧР 2007-2013 г. и на ОПРЧР 2014-2020 г. към м. ноември 2015 г.

В началото на своята презентация, г-н Балеvски отбеляза, че в периода юни 2015 г. – 30 ноември 2015 г. промяна има единствено по отношение на реално изплатените суми и верифицираните разходи по програмата.

Беше представено изпълнението на ОПРЧР 2007-2013 г. на национално ниво към м. ноември 2015 г.: брой стартирани процедури - 175 бр.; брой сключени договори - 5 216 бр.; реално изплатени суми – 2 280 844 271 лв. (96,07 % от бюджета на програмата) и общ размер на верифицираните разходи – 2 220 227 269 лв. (93,52 % от бюджета на ОПРЧР).

Г-н Балеvски информира и за изпълнението на оперативната програма в Северен централен район – общо и по области. Процентът на изпълнение на ОПРЧР 2007-2013 г. за района е 80,34 %, като с най-висок дял са областите Велико Търново и Габрово – съответно 82,71 % и 82,09 % изпълнение, а с най-нисък – област Разград (72,01 %). Без промяна остава броят на сключените договори за БФП (за приоритетни оси от 1 до 6) в СЦР - 481 бр. и в отделните области.

Беше представено и изпълнението на ОПРЧР 2014-2020 г. на национално ниво към 20.11.2015 г.: брой обявени процедури - 14 бр. по приоритетни оси 1, 2 и 3; брой сключени договори - 88 бр.; обща стойност на БФП – 158 425 291 лв. или 7,42 % от финансовия план на програмата и размер на извършените плащания – 28 706 071 лв. или 1,34 % от финансовия план.

Към настоящия момент общините на територията на СЦР ще сключат договори единствено по ПО2 „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване“ („Независим живот“). В област Велико Търново ще бъдат сключени 4 бр. договори, в област Габрово – 1 бр., в област Разград – 2 бр., в област Русе – 3 бр. и в област Силистра – 3 бр.

Г-н Балеvски информира присъстващите на заседанието относно процедурите в процес на оценка по ОПРЧР 2014-2020 г. и предстоящите за обявяване процедури.

Предстоящите процедури по ОП „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. са:

- „Добри и безопасни условия на труд“;
- „Развитие на социалното предприемачество“;
- „Обучение за възрастни, преминали курсове за ограмотяване“;
- „Специализация в здравеопазването“;
- „Предоставяне на услуги в дома чрез ваучери“;
- „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи“;
- „Подобряване на условията за лечение на спешните състояния“.

По процедурите „Добри и безопасни условия на труд“ и „Развитие на социалното предприемачество“ вече са обявявани пилотни схеми, те са познати на бенефициентите от миналия програмен период и съответно има натрупан опит.

Процедурата „Обучение на възрастни, преминали курсове на ограмотяване“ е насочена към интеграцията на едни от най-уязвимите групи на пазара на труда, каквито са лицата в трудоспособна възраст с ниско или без образование и са преминали курсове на ограмотяване. Очаква се в дейностите да бъдат обхванати над 6 600 безработни лица. Допустим кандидат е Агенцията по заетостта.

Процедурата „Специализация в здравеопазването“ цели да се подпомогне повишаването на професионалния капацитет на обучаващите се лекари-специалисти и осигуряването на по-качествени здравни услуги. Операцията ще даде възможност на лицата, започнали обучението си за придобиване на специалност в рамките на ОПРЧР 2007-2013 г. (общо 520 лекари лекари-специалисти по медицина и лекари-специалисти по дентална медицина) да продължат и завършат своето обучение по специалността. Допустим кандидат е Министерството на здравеопазването.

Процедурата „Предоставяне на услуги в дома чрез ваучери“ е схема за предлагане на нов тип услуга. Целта е прилагането на иновативна практика за улесняване достъпа до заетост на безработни лица чрез предоставяне на услуги в дома чрез ваучери, както и подобряване съвместяването на професионалния с личния живот на родители чрез предоставяне на възможност за почасово отглеждане на деца на възраст от 1 до 5 години. Очаква се по схемата да бъдат осигурени работни места за 600 безработни лица. Допустим кандидат е

Министерството на здравеопазването, а партньор – Министерството на труда и социалната политика.

Схемата „Социално-икономическа интеграция на уязвими групи“ е по-мощна схема, при която по взаимодопълващ се начин ще бъдат използвани възможностите на три от оперативните програми – ОП „Развитие на човешките ресурси“, ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ и ОП „Региони в растеж“. Целта е повишаване качеството на живот, социалното включване и намаляването на бедността, както и трайна интеграция на най-маргинализираните общности, включително ромите чрез реализацията на комплексни мерки и прилагането на интегриран подход. Схемата е разделена на компоненти 1 и 2.

По Компонент 1 допустими кандидати са общини (райони на общини), които имат актуализирани общински планове за интеграция на ромите за периода 2015-2020 г., в съответствие с Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г.

По Компонент 2 допустими кандидати са общините на 39-те града от 1^{во} до 3^{то} ниво от националната полицентрична система, съгласно НКПР 2013-2025 г. Тези общини са бенефициенти и по ПО1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на ОПРР 2014-2020 г. и в техните Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие са включени мерки за изграждане на социални жилища.

Допустими партньори и по двата компонента са общини, неправителствени организации, работодатели, доставчици на социални и здравни услуги, кооперации на хора с увреждания, учебни организации и институции, социални партньори, работодатели и др.

Процедурата „Подобряване на условията за лечение на спешните състояния“ предвижда подобряване на качеството на предоставяната спешна медицинска помощ чрез инвестиции в човешкия капитал в тази сфера. Допустим кандидат е Министерството на здравеопазването.

(Презентацията е приложена към протокола)

● **г-н Пламен Топалов** – представител на Управляващия орган на оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“, Министерство на икономиката, представи актуална информация относно напредъка по оперативните програми „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“ 2007-2013 г. и „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г.

Беше направен общ преглед на ОПРКБИ 2007-2013 г. към 30 ноември 2015 г.: общ размер на разплатените средства - 2,129 млрд. лв. или 93,62 % от бюджета на програмата и 92,58 % от договорените средства по програмата. Общата стойност на договорените средства по приоритетни оси 1 и 2 е 207 971 830 лв., реално изплатените средства общо за приоритетни оси 1 и 2 са в размер на 147 272 840 лв. Броят на проектите общо за двете приоритетни оси по области в Северен централен район е, както следва: Велико Търново – 87 бр.; Габрово – 84 бр.; Разград – 18 бр.; Русе – 100 бр. и Силистра – 24 бр. В СЦР 244 бр. проекти вече са изпълнени, приключени и разплатени; 54 бр. са прекратени, по-голяма част от които по искане на бенефициентите. Към настоящия момент 15 договора са с изтекъл срок на изпълнение, но за тях предстои подаване на финални отчети, извършване на верификация и плащане на бенефициентите.

По отношение на ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г., г-н Топалов отбеляза, че одобрената официално от Европейската комисия на 13.03.2015 г. програма, впоследствие е изменена с Решение № (2015) 6759/30.09.2015 г. на Комисията.

Общият бюджет на ОПИК след изменението през м. септември е в размер на 1,270 млрд. евро, от които 1,079 млрд. евро (85 %) са от ЕФРР и 191 млн. евро (15 %) са национално съфинансиране. Структурата на ОПИК включва 4 приоритетни оси и 6 инвестиционни приоритета:

- *Приоритетна ос 1: „Технологично развитие и иновации“* с бюджет от 295,3 млн. евро или 23,25 % от бюджета на програмата – по тази ос ще бъдат подкрепени инвестиции, попадащи

изключително в областите на Иновационната стратегия за интелигентна специализация на Република България 2014-2020 г.

- *Приоритетна ос 2: „Предприемачество и капацитет за растеж“* с бюджет 577,5 млн. евро или 45,47 % от бюджета на програмата;

- *Приоритетна ос 3: „Енергийна и ресурсна ефективност“* с бюджет 3,107 млн. евро или 24,46 % от бюджета на програмата;

- *Приоритетна ос 4: „Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ“* с бюджет 45 млн. евро или 3,54 % от бюджета на програмата.

Бяха разгледани и възможностите (процедурите) за подкрепа по ОПИК 2014-2020 г. до края на 2015 г. и за следващата 2016 г.

Възможностите за подкрепа по ОПИК до края на 2015 г. са по *ПО1 „Технологично развитие и иновации“* (процедури „Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията“ и „Подкрепа за разработване на иновации от стартиращи предприятия“) и *ПО3 „Енергийна и ресурсна ефективност“* (процедура „Енергийна ефективност в предприятията“), по които допустими бенефициенти са МСП и/или големи предприятия.

Беше представена по-подробна информация за схемите по ОПИК 2014-2020 г., които предстои да бъдат обявени през 2016 г.

В рамките на *ПО1 „Технологично развитие и иновации“*, през 2016 г. ще бъдат отворени две процедури, по които могат да кандидатстват МСП, големи предприятия и „София Тех Парк“ АД. Крайните срокове за кандидатстване са съответно м. декември 2016 г. и м. март 2016 г.

По *ПО2 „Предприемачество и капацитет за растеж“* ще бъдат отворени 6 бр. процедури. Допустими кандидати са новосъздадени, развиващи се и развити кълстери; МСП, Изпълнителната агенцията за насърчаване на МСП, Българската агенция за инвестиции; Комисията за защита на потребителите и Министерството на туризма. За различните процедури крайните срокове за кандидатстване са м. март 2016 г. (четири процедури), м. май 2016 г. (една процедура) и м. юли 2016 г. (една процедура).

По *ПО3 „Енергийна и ресурсна ефективност“* ще бъде отворена една процедура с индикативен краен срок за кандидатстване – м. октомври 2016 г. Допустими кандидати са единствено големите предприятия.

Ще бъде обявена една процедура и по *ПО4 „Премахване на пречките в областта на сигурността на доставките на газ“* с допустим кандидат Министерството на енергетиката. Определеният индикативен краен срок за кандидатстване е м. юли 2016 г.

Представени бяха и резултатите от процедурата за подбор на проектни предложения *BG16RFOP002-2.001 „Подобряване на производствения капацитет в МСП“* към 30.11.2015 г. В рамките на първия краен срок за кандидатстване - 08.07.2015 г. са подадени 844 бр. проектни предложения от нискотехнологични и средно нискотехнологични промишлени предприятия. Размерът на заявената БФП е над 435 млн. лв., което надхвърля приблизително 4 пъти предвидения ресурс по първия краен срок. До края на 2015 г. ще бъдат сключени 202 договора на стойност 116,5 млн. лв. Проектите, които са преминали успешно техническата и финансовата оценка и за които не достига финансиране - 498 бр., са в списъка с резервни предложения. В случай, че бъде взето решение за увеличаване на бюджета на процедурата с приблизително 100 млн. лв., ще бъдат финансирани допълнително още проекти от резервния списък.

В рамките на втория краен срок - 08.09.2015 г. са подадени 280 проектни предложения от високотехнологични и средно високотехнологични предприятия, а в рамките на третия краен срок - 09.11.2015 г. са подадени 203 проекта само от предприятия от секторите на интензивните на знание услуги. Към настоящия момент проектните предложения, подадени по втория и третия краен срок са в етап на разглеждане и оценка.

В края на своята презентация, г-н Топалов информира за общия брой на подадени проектни предложения по райони от ниво 2: Северозападен район – 152 бр.; Южен централен район – 60

бр.; Югозападен район – 27 бр.; Югоизточен район – 32 бр.; Северен централен район – 24 бр. и Североизточен район – 10 бр.

(Презентациите са приложени към протокола)

● **г-жа Илияна Марковска** - представител на Управляващия орган на Програма за развитие на селските райони, Министерство на земеделието и храните, представи презентация на тема „Актуална информация за напредъка по ПРСР на територията на Северен централен район и възможности за общински инвестиции в селските райони през периода 2014-2020 г.“.

Г-жа Марковска информира членовете на РСР на СЦР за броя на получените заявления по Програмата към 30.11.2015 г. на територията на района по отделни мерки: *мярка 6.1 „Стартова помощ за млади земеделски стопани“* – 642 бр. заявления, като до края на 2015 г. се очаква да се сключат приблизително 360 договора; *мярка 4.1 „Инвестиции в земеделските стопанства“* – 480 бр. заявления, като се очаква да бъдат финансирани около 250 от тях; *мярка 121 „Модернизирани земеделски стопанства“* – вече са сключени 265 бр. договори, като крайният срок за заявяване на окончателно плащане по мярката е 30.11.2015 г.; по *мярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“* – очаква се сключване на договорите до края на годината.

Беше представена кратка информация за общинска *мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“* и за *подмерки 7.2, 7.3, 7.5 и 7.6*. Мярката е с общ бюджет в размер на 625,7 млн. евро, а бенефициенти са общини, ЮЛНЦ, ВиК оператори и местни поделения на вероизповеданията.

Дирекция „Развитие на селските райони“ към Министерство на земеделието и храните работи активно за разработване на нормативната уредба по *подмярка 7.2 „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“* и *подмярка 7.6 „Проучвания и инвестиции, свързани с поддържане, възстановяване и подобряване на културното и природното наследство на селата“*.

През м. декември 2015 г. предстои заседание на Комитета по наблюдение на Програмата, на което ще се обсъди напредъка по изпълнението по двете мерки. Наредбата относно изпълнението на мярка 7.6 е в много напреднал етап и се очаква в следващите две седмици да бъде публикувана на интернет страницата на Програмата.

В заключение, г-жа Марковска допълни, че в съответствие с Индикативния график се очаква през м. юни 2016 г. да стартира приемът на заявления по мерки 7.2 и 7.6, а преди това през периода април - май 2016 г. ще бъде определена тежестта на критериите за оценка и предимството при разглеждането на проектите по отделните мерки.

(Презентацията е приложена към протокола)

● **г-н Емил Манов** - представител на Главна дирекция „Управление на териториалното сътрудничество“, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, информира членовете на Съвета, че на 15.10.2015 г. в Букурещ е проведено заседание на Съвместния комитет за наблюдение на Програмата за трансгранично сътрудничество INTERREG V-A Румъния – България 2014-2020 г., на което са представени одобрените проекти по меките мерки на Първата покана за набиране на проектни предложения. Одобрени за финансиране са 36 проекта на обща стойност приблизително 25 млн. евро. Те са за изпълнение на дейности по ПО1 „Добре свързан регион“, ПО2 „Зелен регион“ и ПО3 „Безопасен регион“ на програмата.

За твърдите мерки на Първата покана с краен срок за подаване на проектни предложения 30.09.2015 г., в момента тече процедура на оценка от Съвместния технически секретариат.

В края на м. ноември 2015 г. е отворена Втората покана по Програма за трансгранично сътрудничество за представяне на проектни предложения по ПО4 „Квалифициран и приобщаващ регион“ и ПО5 „Ефективен регион“ с краен срок 15.03.2016 г.

По ПО4 ще се финансират дейности за насърчаване интегрирането на трансграничния регион по отношение на заетостта и мобилността на работната сила, а по ПО5 – дейности, насочени към повишаване капацитета на сътрудничество и ефективността на публичните институции в контекста на трансграничното сътрудничество. И по двете приоритетни оси ще бъдат

подкрепяни два типа дейности – меки мерки (изследвания, стратегии, семинари, обмен на знания и добри практики) и инвестиционни, които ще имат конкретен ефект върху трансграничния регион.

(Информацията е приложена към протокола)

Поради оперативна ангажираност, на заседанието не присъстваха представители на Управляващите органи на ОП „Транспорт”, ОП „Околна страна” и ОП „Административен капацитет” и Програма за морско дело и рибарство. Предоставени са справки за изпълнението на операциите и постигнатия напредък, които ще бъдат изпратени на членовете на РСР на СЦР след заседанието като приложения към Протокола.

По девета точка от дневния ред:

● Съгласно чл. 55, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие, приетите решения от Регионалния съвет за развитие се довеждат до знанието на гражданите чрез средствата за масово осведомяване или по друг подходящ начин по решение на Регионалния съвет за развитие.

Във връзка с това, Председателят на РСР на СЦР г-н Николай Сираков предложи за обсъждане и одобряване Проект на съобщение до средствата за масово осведомяване, относно двадесет и осмото заседание на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район. Проектът на съобщение е подготвен и е предоставен предварително на членовете на Регионалния съвет.

Не постъпиха предложения за изменение и допълнение на проекта.

По точка 9 от дневния ред беше гласувано следното предложение за решения:

Решение № 1:

Регионалният съвет за развитие одобрява проект на съобщение до средствата за масово осведомяване, относно проведено заседание на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район.

Решение № 2:

Приетите решения на двадесет и осмото заседание на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район да се доведат до знанието на гражданите, чрез средствата за масово осведомяване или по друг подходящ начин със съдействието на председателя на Регионалния съвет за развитие, областните управители, представителите на общините и секретаря на Регионалния съвет за развитие в Северен централен район, като се вземат предвид и предложенията, направени на заседанието.

- „за“ – 27 гласа;
- „против“ – 0 гласа;
- „въздържал се“ – 0 гласа.

По десета точка от дневния ред:

Не бяха обсъдени други въпроси извън приетия дневен ред на заседанието на Регионалния съвет за развитие.

Председателят на РСР на СЦР и областен управител на област Габрово г-н Николай Сираков предаде председателството на Съвета за първото шестмесечие на 2016 г. на областния управител на област Силистра.

Заседанието беше закрито в 13:20 часа, поради изчерпване на дневния ред.

Приложение: Материали, предоставени на заседанието:

1. Предварителен дневен ред;
2. Предложение за промени във Вътрешни правила за работа на Регионалния координационен комитет към Регионалния съвет за развитие на Северен централен район;
3. Проект на Вътрешни правила за работа на Регионалния координационен комитет към Регионалния съвет за развитие на Северен централен район;
4. Проект на съобщение до средствата за масово осведомяване за проведено двадесет и осмо заседание на Регионалния съвет за развитие на Северен централен район.

**Протоколисти на РСР на
Северен централен район:**

Ангелина Маркова:

Биляна Караиванова:

Секретар на РСР на
Северен централен район:

Юзлям Камберова

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РСР НА
СЕВЕРЕН ЦЕНТРАЛЕН РАЙОН**

НИКОЛАЙ СИРАКОВ

